

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Rzecznik Praw Dziecka

Marek Michalak

ZEW.422.11.2017.JF

Warszawa, 28 kwietnia 2017 roku

**Pani
Anna Zalewska
Minister Edukacji Narodowej**

Rzecznik Praw Dziecka z niepokojem przyjął propozycję rezygnacji w projekcie z 13 kwietnia 2017 r. rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie *indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego dzieci i indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży* z możliwości organizowania indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego oraz indywidualnego nauczania na terenie przedszkola i szkoły.

Jak słusznie wskazano w uzasadnieniu do projektu tego rozporządzenia, indywidualna forma kształcenia przeznaczona jest, zgodnie z art. 127 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59), dla dzieci i młodzieży, których stan zdrowia znacznie utrudnia lub uniemożliwia realizację odpowiednio rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązku szkolnego i obowiązku nauki. Ta forma kształcenia jest organizowana na podstawie orzeczenia o potrzebie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego oraz indywidualnego nauczania, które – zgodnie z art. 127 ust. 10 ww. ustawy – jest wydawane przez zespół orzekający, działający w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych, w tym w poradniach specjalistycznych. Orzeczenia są wydawane na podstawie zaświadczenia wystawionego przez lekarza. Tak więc kompetencja do określenia warunków, w jakich dziecko może realizować indywidualne obowiązkowe roczne przygotowanie przedszkolne oraz indywidualne nauczanie (w tym czy może brać ono udział w zajęciach zorganizowanych w przedszkolu/szkole – także z grupą wychowawczą lub oddziałem szkolnym), powinna należeć do tego zespołu, a nie organu stanowiącego prawo.

27 lat Konwencji
o Prawach Dziecka

Podkreślenia wymaga, że dziecko ma prawo do systematycznych kontaktów z rówieśnikami, a nie tylko okazjonalnych – jak to zaproponowano w ww. projekcie. Częsty kontakt z innymi dziećmi służy harmonijnemu rozwojowi.

Rzecznik Praw Dziecka podziela stanowisko, że indywidualne obowiązkowe roczne przygotowanie przedszkolne i indywidualne nauczanie powinny przysługiwać dzieciom, które znalazły się w szczególnie trudnej sytuacji zdrowotnej i nie mogą stanowić metody na „pozbywanie” się z przedszkola/szkoły dzieci, które sprawiają trudności wychowawcze. Orzeczenia nie mogą być wydawane przez zespoły orzekające „pod naciskiem” rodzica czy nauczyciela, a jedyną przesłanką do takiej formy edukacji powinny być wskazania medyczne. Ewentualne nadużycia w tym zakresie – z uwagi na dobro dziecka – nie mogą być jednak eliminowane poprzez wprowadzenie ww. przepisu, a poprzez wzmocnienie nadzoru nad pracą poradni psychologiczno-pedagogicznych i przedszkoli/szkół czy doskonalenie zawodowe nauczycieli i pracowników poradni.

Uczniowie sprawiający trudności wychowawcze bądź uczniowie z różnymi deficytami – jak słusznie wskazano w uzasadnieniu projektu – powinni być objęci wsparciem w procesie kształcenia i wychowania odpowiednio do zdiagnozowanych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych. Ważnym elementem tego wsparcia – obecnie zbyt rzadko wykorzystywanym – powinien być nauczyciel wspomagający. W ocenie Rzecznika najskuteczniejszą formą integracji jest bowiem wspólne przebywanie – w myśl zasady – razem wzrastamy, lepiej rozumiemy się w przyszłości jako dorośli. Nie zmienia to jednak faktu, że to do kompetencji zespołów orzekających poradni psychologiczno-pedagogicznych należy pozostawić decyzję, czy dziecko będzie realizowało obowiązkowe roczne przygotowanie przedszkolne, obowiązek szkolny lub obowiązek nauki w grupie rówieśników przy wsparciu nauczyciela wspomagającego, czy też w formie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego lub nauczania indywidualnego.

O prawach dziecka do równego traktowania i równego dostępu do edukacji mówi zarówno Konstytucja RP, Konwencja o prawach dziecka (Dz. U. z 1991 r. Nr 120 poz. 526), jak i ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59). Wyizolowanie dziecka ze środowiska rówieśników jest dla niego krzywdzące i narusza najważniejsze akty prawa krajowego i międzynarodowego. Jest dobitnym przejawem nierównego traktowania.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 10a oraz art. 11 ustawy z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. z 2015 r. poz. 2086, z późn. zm.), zwracam się do Pani Minister o uwzględnienie w projekcie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego dzieci i indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży możliwości organizowania indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego oraz indywidualnego nauczania na terenie przedszkola i szkoły. Proszę o poinformowanie Rzecznika Praw Dziecka o zajętych przez Panią Minister stanowiskach w powyższym zakresie.

Z wyrazami szacunku
Małgorzata Górnikiewicz